ПОЗИТИВНЕ МИСЛЕННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АГРЕСИВНІЙ ДЕСТРУКЦІЇ МОЛОДІ

Кульчицька М.О.

к. філолог.н., доцент кафедри українознавства ЛДУ БЖД

Ніщо не є поганим чи добрим. Все залежить від нашого погляду на речі.

В. Шекспір

Зовсім скоро час нашого сучасного українського буття може отримати нову соціально-історичну підназву – на тлі епохи інформаційного суспільства закріпиться чітке означення «тотально жорстокий соціум». Передумовою такого твердження стають численні факти, які засвідчують зміни у колективній свідомості й груповій поведінці індивідуумів, що належать до теперішнього українського суспільства. І що найпромовистіше – ці факти здебільшого вказують на інтенсифікацію агресивної поведінки підлітків та юнацтва. До прикладу, хоча б доволі часто повторювані сюжети у випусках новин про дитячі знущання у школах, випадки агресивної поведінки серед військовослужбовців, у державних установах і приватних фірмах тощо. Зрештою, ця проблема стає об’єктом окремих наукових досліджень, автори яких, намагаючись осмислити, що, чому і як відбувається з нашою молоддю, констатують наслідки й форми оприявнення однієї загальної проблеми – засилля зла у стосунках між людьми. Проте чим більше про ці факти говорять, тим менше вони нас вражають: виникає ефект звикання – і в такий спосіб ми отримуємо лише черговий ілюстративний матеріал до явища, яке у перспективі набуває ознак тотального лиха. Подібні факти – наразі черговий матеріал для об’єктивного наукового аналізу, тоді як нам потрібно бити на сполох і буквально кричати про необхідність чимшвидше змінювати таку ситуацію. Кричати, щоб суспільство отямилось і зрозуміло, що чекає на нас, якщо, окрім описувань явища та інформації про покарання винних за недогляд батьків чи відповідальних посадових осіб, не будуть вироблені механізми суспільної корекції та зміни поведінкових стереотипів і поведінкових сценаріїв молоді.

Мабуть, не випадково агресивність стає пріоритетним способом існування в молодіжному середовищі. Причини такої антигуманної поведінки – на поверхні нашого теперішнього повсякденного буття: озлобленість старшого покоління, відчуття життєвої безвиході, бажання мати все й одразу, приклади необмежених можливостей влади та сили, брак тепла й любові від близьких і рідних людей, тотально нав'язувана низькопробними масово-популістськими шоу й телефільмами пропаганда жорстокості й насильства. Це – вагомі фактори такого типу агресивно-злоякісної соціалізації юнацтва та молоді, свідомість якої перебуває у фазі адаптації до соціуму й вироблення власних життєвих орієнтирів. Можливо, це і своєрідна форма протесту – виклик суспільному абсурду – абсурду буття дорослих, яких тримають у стані перманентної напруги і психічного стресу-надлому. А юне покоління в пошуках свого місця у світі не бачить інших альтернатив звичним стандартам, над якими дорослим часто немає часу замислитися, оскільки вони балансують на межі боротьби із собою та постійним відчуттям екзистенційної безвиході, підкріпленим новітніми формами психоемоційних деструктивних виявів.

За таких обставин необхідно не лише вивчати, а й одночасно пропонувати альтернативні дії, які б могли якісно зміни ситуацію й творити нові життєві пріоритети. Ініціаторами таких заходів частково є духовні структури та молодіжні організації, що допомагають згуртувати й створити нібито людяну систему цінностей, але й вони не позбавлені первня войовничого протистояння навіть у колі собі подібних. Назріває потреба створення масової освітньо-розвивальної пізнавальної програми, яка мала би ввійти у шкільні курси й продовжуватися у професійних училищах, коледжах, університетах, програми з розвитку умінь і навичок позитивного мислення. Цей спосіб розуміння, формування, реалізації себе в дійсності – відомий із наукових праць в галузі психології особистісного саморозвитку, із книг авторів, які відкривають приховані, дещо незвичні й нетрадиційні для нас способи регулювання своїх взаємин зі світом та його відчуття й корекції. На жаль, досить відомий у відповідних колах спосіб мислення чомусь перетворюється на таємницю для

обраних. Дехто про таке мислення ніколи нічого не чув, хтось немає фінансової спроможності купити відповідну літературу, комусь таланить відшукати незвичну за змістом інформацію в Інтернеті, але для її засвоєння і практичного опанування потрібні допомога досвідченого фахівця і час. Про позитивне мислення, на жаль, не знають і багато дорослих, і лише той, кому вистачає наснаги й бажання вирватися із замкненого кола життєвих копирсань і самобичування, той, хто хоче зрозуміти себе, відкрити альтернативу повсякденній побутовій круговерті, інтуїтивно чи осмислено навертається до, на перший погляд, «міфічного» – позитивного мислення.

Його адепти в унісон стверджують, що позитивне мислення – це могутня сила, яка відіграє важливу роль у життєтворчості. Сенс такого мислення полягає у психологічному прийомі, при якому в голові формуються думки, слова та образи, що сприяють внутрішньому розвитку й успіху. Адже всім, що відбувається на підсвідомому рівні, можна усвідомлено керувати. Це мислення, спрямоване на досягнення позитивного результату силою думки, духу. А щоб сила думки “працювала на вас”, потрібно розвивати позитивне ставлення до життя. Водночас уміння мислити позитивно визначається як найперша ознака особистої за загальної культури, а також передумова успішного гармонійного саморозвитку та самореалізації у суспільному житті. Ключовими поняттями для такого способу думання є: сила думки, афірмація, словесна установка (орієнтація), візуальний образ, правдиве щире відчуття. До прикладу, кілька практичних настанов для тренування мозку й вироблення позитивного настрою: завжди використовуйте тільки позитивні слова і в думках, і під час розмови; пропускайте у свою свідомість тільки відчуття сили, щастя та успіху; ігноруйте негативні думки, замінюючи їх оптимістичними; перш, ніж почати будь-яку справу, чітко візуалізуйте у своїй свідомості її успішний результат; щоденно читайте щось натхненне та життєствердне; більше посміхайтеся; дивіться фільми, які допомагають відчувати себе щасливим; завжди сидіть і ходіть з прямою спиною (це зміцнить впевненість у собі і наповнить

внутрішньою силою); більше гуляйте і займайтеся будь-якою фізичною активністю.

Як і будь-яке суспільно означене явище, позитивне мислення викликає ряд заперечливих відгуків, коментування його недоліків до інколи повного несприйняття. Проте всі зауважувані “негативи” незначні порівняно з перспективами і можливостями гармонізованого духовно-етичного світобачення.

Здебільшого молоді люди, які не отримали заряду життєвого позитиву, у результативність такого способу мислення не вірять і будь-які розмови на цю тему сприймають як нонсенс, світоглядну утопію – настільки міцно вкоренили у їхню свідомість пріоритети прагматизму й агресивності як необхідної засади успішності у сучасному світі. Тоді як принципи позитивного мислення суголосні з духовними заповідями різних людських спільнот, що зафіксовані й збережені для нас як морально-етичні закони (заповіді). Їхній зміст буде універсальним для всього, що існує у Всесвіті. Єдине, що сучасні люди над цим не замислюється, і як мешканці острова Пасхі насолоджуються матеріальним добробутом, спровокованим відповідним способом мислення. Можливо, потрібно їх дещо переорієнтовувати у контексті глобалізаційних процесів, які переважно охоплюють сферу економічної діяльності різних країн. Засоби зв’язку дають унікальну можливість об’єднання людей різних культур у позитивному настрої щодо подальшого існування людства на всій планеті. У зв’язку з цим актуальною видається переорієнтація, доповнення орієнтацій на життєвий успіх – кар’єру, здобуття матеріальних статків – розважливо-гармонійним ставленням до людини і природи, яке починається з позитивного переусвідомлення власного життя.

Отже, позитивні світоглядні настанови, реалізовані у/за допомогою позитиву в думках і, відповідно, діях людини – це ті можливі замінники негнучкої, антиприродної й негуманної, самознищувальної агресивної поведінки, які за допомогою цілеспрямованого, нехай і факультативного на початках навчання можуть стати реальною альтернативою жорстокості й агресії

сучасної молоді. Такому профілактичному методу підтримання духовного здоров’я окремої особистості слід приділити велику увагу, урівноваживши його із сімейним вихованням та соціальною зацікавленістю у психічному й фізичному здоров’ї всієї нації.